

Architekt ro(c)ku

Spousta knih a výkresů, vedle kreslicí desky dvě rockové kytary, na skříni indiánská čelenka a na dveřích nápis Náčelník Fiala. Ing. arch. STANISLAV FIALA (57) má svůj svět, ve kterém navrhuje výjimečné, nadčasové a krásné stavby. A je tvůrcem natolik originálního světa, že se stal dvorním architektem miliardáře Petra Němce. Díky tomu se mohl v poslední době podílet na dvou projektech za 2,5 miliardy korun – přestavbě Paláce Špork poblíž náměstí Republiky v Praze a stavbě kancelářské budovy s názvem DRN na Národní třídě. Právě díky této stavbě získal nyní titul Architekt roku 2019.

■ **Architektka a básnířka Anna Beata Hábová o vás napsala, že jste architekt s duší indiána. Souhlasíte s tím?**

Mě potěšilo, že to takto formulovala. Stále mám v sobě klukovský obdiv k indiánům. Baví mě jejich filozofie neubližování matce přírodě, volnost a vztah k celkovému univerzu. Oni na rozdíl od nás neztratili spojení s vesmírem, řídili se podle hvězd a mraků a nebyli zatíženi touhou po majetku. To mi připadá, že je blíže tomu, jak bychom měli žít.

■ **Sám o sobě jste prohlásil, že jste architektem z vášně...**

Vášeň je součástí instinktivního přístupu k světu. Když se jí necháte vláčet jakýmkoliv směrem, tak to může být k dobru. Ale když ji člověk neumí zkrotit, tak to většinou dopadá špatně...

■ **Máte na mysli onu baťovskou definici, že architekt je člověk, který si chce stále sám sobě stavět pomníky?**

Možná v té jeho definici byla hořkost nějakého poznání, že si architekt jakoby hraje s vašimi penězi, ale já to ze své pozice takto nevnímám. Pokud bych to trochu zromantizoval, tak architekt představuje servis, který vám zprostředkovává schopnosti zhmotňovat sny. Samozřejmě ale existují i architekti, kteří se snaží dosáhnout svého vytouženého výsledku a nekoukají napravo ani nalevo. Ale většinou jejich praxe nemá jít potom dlouhého trvání, naplní se Baťova slova a u klientů převládne nespokojenost. Jakmile je totiž kdekoliv přítomna disharmonie, tak to přestane fungovat.

■ **Vás ovšem provází pověst architekta pracujícího pro bohaté mecenáše, hlavně pro miliardáře Petra Němce...**

Stanislav Fiala se stal „specialistou“ na zaoblené organické domy, o čemž svědčí i vzhled paláce DRN. „Mnozí to takto vnímají, ale já si myslím, že nějaký vyhraněný styl nemám. Do staveb vnáším typy forem podle pocitu, který vnímám v určitém místě. A když cítím, že tam potřebuje převládnout tvrdá racionalita, tak jsou mé domy i hranaté,“ tvrdí Stanislav Fiala. Za tuto stavbu na Národní třídě byl zvolen Architektem roku 2019.

To je dané tím, že se setkávám s lidmi, kteří očekávají jakousi nadstavbu. Nejde o rychlokaškové vydělávání peněz otáčením nějakého produktu – postavit, pronajmout, prodat a jít dál. Jsou to vesměs investoři, kteří si už něčím prošli, a peníze vydělali díky svým schopnostem a inteligenci. Klidně jim můžete říkat mecenáši, i když to třeba Petr Němec odmítá. V principu fungování světa mu takové označení není sympatické. V našem oboru se ovšem spolu snažíme nepohybovat vyšlapanými cestičkami a pokoušíme se o průzkum toho, co je architektura.

■ **Byl takto „osvěcený“ už v roce 1999, kdy jste mu navrhoval jeho chalupu v jižních Čechách?**

Naše spolupráce vznikla náhodou, kdy mi ukázal skicu hotového řešení přestavby stodoly a chtěl poradit se schodištěm. Celý princip domu byl ale špatně, a tak jsem mu nabídl, že mu zpracuji jednoduchou studii. A myslím jsem to tak, že mu dám dárek za to, že nás předtím hostil v Anglii, kde bydlel. Můj návrh měl formu jihočeské lidové chaloupky se štítý a věžičkou a moc jsem si s jeho realizací nedělal hlavu, protože

Původně Stanislav Fiala postavil v Jistebnici na Tábořsku golfový klub v podobě „malé jeskyňky z betonu a kamene“. Zázemí pro golfisty ovšem po několika letech přestalo kapacitně dostačovat, a tak navrhl novou a velkorysejší budovu. Klubovna Golfklubu Čertovo břemeno byla vyhodnocena jako Stavba roku 2011.

Palác DRN je unikátní v propojení starého paláce a nového domu v historickém centru Prahy. Objekt dostavěný v roce 2017 byl nominovaný na Českou cenu za architekturu.

jsem předpokládal, že to zpracuje někdo jiný. Petr Němec už tehdy prokázal totální schopnost odhadnout, co je důležité, i když do té doby o tomto tématu vůbec nepřemýšlel. A zachoval se zcela jinak, než bylo zvykem. Řekl, že se mu to líbí a že chce ode mne realizaci s celým servisem. Z toho vznikla spolupráce, která přes klubovnu golfového hřiště Čertovo břemeno (*Stavba roku 2011, poz. red.*) vyústila až v DRN na Národní.

■ **V roce 2011 Petr Němec prodal svůj podíl ve farmaceutické společnosti PharmaSwiss za 3,9 miliardy korun, a jelikož se zavázal pár let nepůsobit v oboru, tak se vrhl do stavitelství. Byl toto moment, který vaši spolupráci posunul výrazně dále?**

To byl zásadní moment. Celé se to přetavilo na naší blízkou spolupráci, kdy mě jeden investor zásobí celoživotní prací (*Stanislav Fiala je nyní jednatelem architektonického studia Fiala+Němec, pozn. red.*). On nedokáže sedět a užívat si peněz, je činorodý a chce, aby se kolem něj věci děly. A jelikož má schopnost vidět něco, co ostatní ne, tak to musí z něj ven. Začalo to tím, že koupil Šporkovský palác v Hyberské ulici a vzápětí pozemek na Národní třídě dohromady se Schönkirchovským palácem, kde vznikl palác DRN (*jméno projektu, který se původně jmenoval Palác Národní, navrhl designér Aleš Najbrt se svým studiem, pozn. red.*).

A začalo stavění týmů z lidí, kteří byli šikovní a zaběhnutí ve svém oboru a lákalo je fluidum toho, co jsme rozjžděli. Petrovým partnerem se stal Honza Fidler, který těsně předtím založil stavební firmu Hinton, a do uzavírajícího se kruhu vstoupil i můj zásadní stavitelský kamarád Petr Šimon.

■ **Věděli jste hned, že chcete v místě neda-leko Národního divadla postavit dům s přírodní fasádou?**

Určitě jsem si nemyslel, že tam budu dělat nějakou repliku. Říkal jsem si, že to bude standardně poctivý barák, který přiznává,

„Nosným tématem paláce DRN se stala zeleň.“

z které je doby. Hledal jsem nějaké téma, které by bylo nosné. A tím se mi stala zeleň, která tam v té době chyběla. Rozhodně jsem nechtěl, aby si lidé rovnou o tom baráku řekli, že to je další blbá skleněná bedna. Prosklená architektura je totiž předem odsuzovaná a vy musíte hledat formu, aby každý pochopil, že nejde o pokus někoho oslnit sklem, ale o normální stavební prvky.

■ **Bylo těžké v centru Prahy prosadit fasádu s trávou?**

Po světě podobné projekty najdete, ale v Česku se – pokud vím – něco takového ještě neobjevilo. V Praze zprvu nebyla ani možnost něco takového udělat. Hned na začátku jsme dostali přes prsty, že takováto věc je neprojednatelná a existuje nevyřešená pravda, že zelená budova do centra Prahy nepatří, protože by rušila atmosféru památkové rezervace města. Když si to vyslechl Petr Němec a zjistil, že na druhé straně nezaznívají žádné logické argumenty, tak se rozhodl jít do této nepříjemné a riskantní diskuse. A najednou se začalo ukazovat, že pro projekt nacházíme spoustu společných hlasů a ta odmítavá filozofie jako by tu ani nebyla.

■ **Původně měl být dům devítipatrový. Proč jste se místo posledního patra rozhodli vysadit na střeše stromy?**

Cítil jsem, že je potřeba, aby se ten barák nadechl a nebyl jen naštosovaným sendvičem, kde není žádný vzduch. Jsme tři podstatní partneři – investor, realizátor a architekt a všichni jsme kamarádi. To je nejenom skvělá deviza, ale pro nás i podmínka našeho fungování. A všichni našťěstí vízi se stromy na střeše pochopili a byli schopni je vytrvale podporovat.

■ **Jak vás jako architekta, který staví miliardový dům uprostřed historického centra Prahy, napadne zaobírat se i tvarem kliky**

Palác Špork se nachází v Praze nedaleko Obecního domu a Pražské brány a je skryt uvnitř zástavby. V soutěži o Stavbu roku 2018 si vysloužil ocenění za příkladnou a citlivou rehabilitaci historické stavby. Nemovitost, která je zapsaná v seznamu kulturních památek, už koupila realitní společnost Generali Real Estate.

v domě? Nepřekvapí, že jste ji jako milovník rockové muziky nazval Rocksor...

To jsou právě detaily, které umožňují výborné vztahy mezi námi, investorem a realizátorem. Mezi řečí si řekneme, co kdybychom vše dotáhli až do takového detailu, že uděláme kliku a spojíme ji s historií baráku. V tradičních zlatých dobách stavitelství se to běžně dělávalo, postavit barák znamenalo i navrhnout lampy, kliky, vše do detailu. Dnes se to z naší profese vytrácí, protože nás k tomu nějak divně zatlačila ekonomická doba. Navrhnout kliku je spíše takový fórek... Ale pak vám čistě náhodou přijdou do cesty šikovní čeští klikaři – tři bratři Ulichové z malé továrničky v Dobrušce (Ivo

Ulich býval fotbalovým reprezentantem a hráčem mj. Slavie a Borussia Mönchengladbach, pozn. red.), kteří tu kliku chtějí udělat jako typový produkt. Přitom já původně vůbec neměl v plánu vše dotáhnout až do formy prodávaneho zboží... Je to takové odbočení z profese.

■ **Odbočením je i to, že je na budově Schönikirchovského paláce v Mikulandské ulici umístěna pamětní deska na počest armádního generála Josefa Bílého, který byl popraven 28. září 1941. Jak se přihodí, že se stanete i autorem pamětní desky?**

To nebyl můj nápad. Poté, co jsme dům dokončili, tak se nám ozvali potomci Josefa Bílého s tím, že tam pan generál kdysi pra-

coval, a jestli bychom nebyli ochotni udělat pamětní desku. Honza Fidler, zásadní společník Petra Němce, tuto myšlenku velmi podpořil, a tak se to vše stalo.... Mimochodem tu desku navrhla moje dcera Alice a já to jen převedl do mosazi. Teď je to připomínka, že se tento člověk nikdy nenechal zlomit. A jeho popravu musel osobně schválit Reinhard Heydrich, protože nikdo s nižší šarží to podepsat nemohl.

■ **Mimo jiné i za DRN jste dostal ocenění Architekt roku 2019. Berete to jako zadostiučinění za sedm let práce?**

Samozřejmě je to krásná tečka za tím, co se odehrávalo. Ale naše praxe je celou dobu stejná, jen se to teď vyhouplo do té podoby,

„Navrhnout kliku byl původně spíše fórek.“

že se pohybujeme v pražském památkovém centru, děláme trochu větší baráky a tím pádem jsme také více vidět. Neberu to ale tak, že to je ocenění pro mě, spíše pro všechny, kteří stavby tvrdě oddělí. A často v blátě a mrazu. Je to cena taky pro Jirku Václavů, který se mnou tu pracnou stavařinu táhne už 30 let, a tady pro naše mladé architekty, kteří dlouho do noci dotahují výkresy, aby je ráno dostala do ruky parta šikovných realizátorů... Ta cena jako by to dávala do polohy, že to stálo za to.

■ **Zatímco palác DRN na Národní třídě je budova působící zajímavě už na pohled, Palác Špork takový efekt nemá, protože je schovaný v zástavbě. Není vám to líto?**

▲ **Pražská čtvrť Smíchov patří v současnosti mezi nejrychleji se rozvíjející čtvrti v rámci celého hlavního města. Přípravovaný projekt Šemíkův břeh z dílny Stanislava Fialy se nachází na smíchovské náplavce u železničního mostu a nabídne stovky nových bytů, obchody s kavárnami, promenádu podél Vltavy i vnitrobloky otevřené směrem na Vyšehrad. „Tomu projektu věřím, chceme město rozvíjet do kvality, přestože můžeme být podezíráni, že jsme developeri rabující území. Máme na ten projekt dobré ohlasy, což architekt obvykle nečeká, je spíše zvyklý na rychlou ránu bičem,“ podotýká Stanislav Fiala.**

Architekt Stanislav Fiala se do svých realizací snaží stále více a více dostávat umělecké prvky, o čemž svědčí i vzhled střechy Paláce Špork. „Možná je v tom umělecký princip. Důležité pro mě ale je, že se předem nenechám vláčet představou formy. Aspoň doufám, že to tak je,” podotýká.

Ten dům není moc vidět, což je velká nevýhoda pro ego. I když to není jednoduché, tak věřím, že jsme schopni se ega vzdát. Máme dostatek přímých reakcí od uživatelů i nových majitelů, že zpětnou vazbu dostáváme dostatečnou. I když není tak veřejná...

■ **Šporkovský palác, polozapomenutá stavba slavného architekta Josefa Gočára,**

má ovšem dosti pohnutou historii. Dokonce zde sídlilo i gestapo...

Tady se nahromadilo hodně negativní energie. Dům vznikl ve 20. letech, kdy československo-anglická banka chtěla barák bankovního typu, takže tu byl ve dvou suterénech trezor obalený metrovými betonovými zdmi s litinovým plátem. Prvotně

to tedy byla banka – chrám peněz, za války se sem nastěhovalo gestapo a udělalo si zde hlavní sídlo a v 50. letech tady sídlila StB. Ten barák měl vlastně pořád nějakou strašlivou funkci. Když jsme ho dostali pod palec, tak jsme hledali a ořezávali kladívky kvalitu konstrukce a při tom na sebe nechali ten dům působit... Byl zde labyrint malých míst-

INZERCE

kb.cz 800 521 521

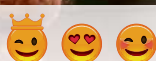
PROMĚŇTE SVŮJ PODNIKATELSKÝ NÁPAD VE SKUTEČNOST

PODNIKATELSKÉ ÚVĚRY

Naše **Firemní centra** vám nabízejí odborný přístup bankéřů, kteří chápou potřeby vašeho podnikání. Nebrzdíme růst vaší firmy, půjčíme vám rychle, jednoduše a bez zbytečných podkladů.

PŮJČÍME VÁM OD 30 000 Kč DO 30 000 000 Kč

#napad #design
#zidle

KB

**FIREMNÍ
CENTRUM**

Ing. arch. STANISLAV FIALA (57)

Vystudoval Fakultu architektury ČVUT.

V letech 1986–99 byl partnerem v architektonické kanceláři D. A. Studio. V roce 1999 spoluzaložil ateliér D3A. Od roku 2009 je jednatelem společnosti Fiala+ Němec.

Jeho nejvýznamnější realizace posledních let: Palác Špork v Praze (Stavba roku 2018), Palác DRN na Národní třídě v Praze (Grand Prix 2018, nominace na Mies van der Rohe Award 2019), rodinný dům v Nebušicích (Stavba roku 2014), Golfklub Čertovo břemeno (Stavba roku 2011), rodinný dům ve Zdiměřicích (Grand Prix 2009), továrna firmy Sipral (nominace Mies van der Rohe Award 2007), sídlo firmy Neomed (Stavba roku 2005), MUZO Centrum v Praze Strašnicích (Stavba roku 2000, finalista Mies van der Rohe Award 2001), Leopoldova bouda v Jizerských horách a celá řada dalších budov včetně staveb v Karibiku, ve Švýcarsku a Srbsku.

Nyní se věnuje třem velkým projektům, kterými jsou Šemíkův břeh na Smíchově, Maninské břehy v Praze 7 a urbanistické řešení filmových ateliérů v Bělehradě.

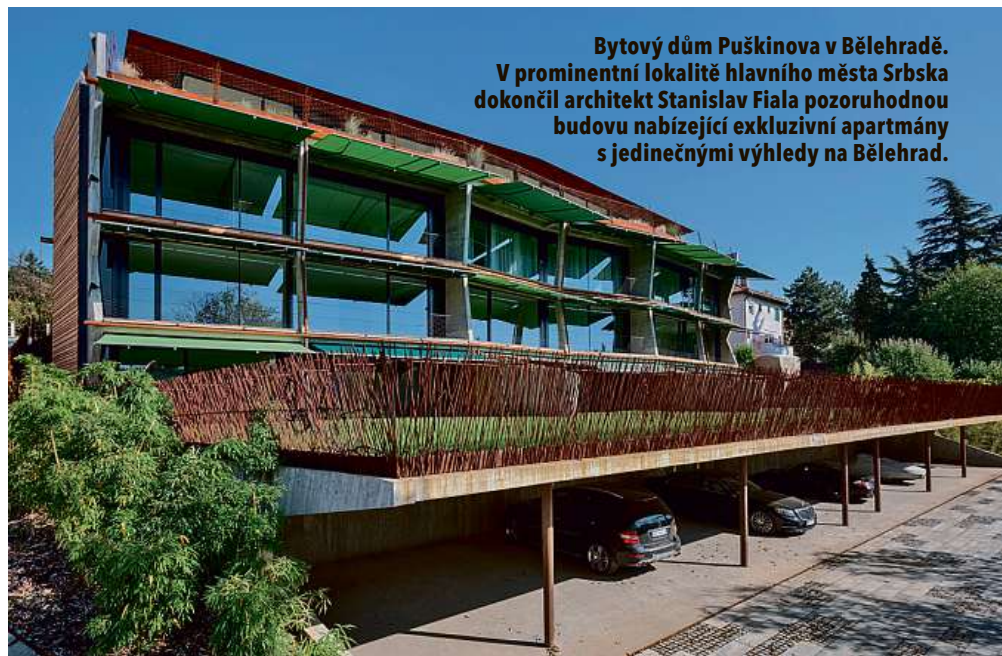
a už mizí zlé prostředí, které sem přivedlo vyhledávače ošklivých filmových scén, takže se zde například točilo *Dítě 44*. To už tady není. Celé to dostalo správnou harmonii, a protože jsme se probourali i do míst původního trezoru a udělali tam hospodu, tak je tu i nový život.

■ **Ve Šporkově paláci vznikla restaurace, kde vaří šéfkuchař Marek Fichtner. Zároveň jste navrhl i restauraci U Matěje, kde je králem Jan Punčochář. Stal jste se specialistou na restaurace pro porotce ze soutěže MasterChef?**

Jde spíše o zvláštní druh náhody, ze které mám ale radost, protože jsou to restaurace pro dobré kluky. Honza Punčochář je velký srdač, který miluje jídlo a měl chuť udělat obyčejnou českou hospodu. Na nic si nehraje a drží si charakter bývalého zájezdního hostince (*Jan Punčochář se vzdal pres-*

tižního místa v pražské restauraci Grand Cru a otevřel si restauraci U Matěje na Hanspaulce, pozn. red.). A pak se shodou okolností přihodilo, že do restaurace Červený jelen ve Šporku vstoupili kuchařské hvězdy jako Patrik Jaros a Marek Fichtner (*Patrik Jaros je populární německý šéfkuchař českého původu, který jako nejmladší kuchař v Německu získal hvězdu v průvodci Michelin. Marek Fichtner posledních pět let působil v hotelu Augustine z řetězce Marriott na Malé Straně. Ještě předtím vedl provozy na několika zaoceánských lodích, pozn. red.*). Protože na televizi nekoukám, tak jsem dokonce ani nevěděl, že Punčochář i Fichtner byli v nějaké soutěži a národ je zná z *MasterChefa*.

Lubor Černošlák

Bytový dům Puškinova v Bělehradě.
V prominentní lokalitě hlavního města Srbska dokončil architekt Stanislav Fiala pozoruhodnou budovu nabízející exkluzivní apartmány s jedinečnými výhledy na Bělehrad.

ností a ukázalo se, že řada příček není původních, takže jsme se s památkáři dohodli, že dispozici vyčistíme na Gočárovu obyčejnou skeletovou formu při zachování a přisném restaurování všech originálních prvků. A kombinací objevených světů, kdy jsme mnoho příček nahradili skleněnými plochami, jsme do hlubokých útrob baráku pustili slunce. A to dokáže vyhnat spoustu ďáblů... Jak padají paprsky v různých denních dobách, tak se mění atmosféra, barva